

KĄ TURIME ŽINOTI APIE MAISTO PRODUKTŲ ŽENKLINIMĄ

MAISTO
PRODUKTO
PAVADINIMAS

MAISTO
TVARKYMO
SUBJEKTO
PAVADINIMAS
IR ADRESAS

INFORMACIJA
APIE KILMĖS
VIETĄ

**Dribsniai
su medumi ir lazdynų riešutais
SKANUMUKAS**

Gamintojas: UAB „Raluidas“,
adresas: Maisto g. 1,
Vilnius, Lietuva

Kilmės šalis:
Vokietija.

Laikyti sausoje
vietoje.

Dribsniai su medumi ir lazdynų riešutais „Skanumukas“
Sudedamosios dalys: avižių miltai, kviečių miltai, miežių miltai, kukurizų
miltai, cukrus, kviečių krakmolas, medus (5,1%), lazdyno riešutai (2 %),
joduota druska, rūgštingumą reguliuojanti medžiaga E 339, antioksidantas E 306,
dianokabalinamas (vitaminas 12), kalcio karbonatas, kvapiosios medžiagos.

Maistingsumo deklaracija

	100 g produkto maistinė ir energinė vertė		1 porcijos (30 g produkto) maistinė ir energinė vertė	
energine vertė	1604 kJ / 379 kcal	19 %*	481,2 kJ / 113,7 kcal	5,7 %*
riebalai	2,9 g	4,1 %*	0,87 g	1,2 %*
iš kurių:				
- sočiųjų riebalų	0,6 g	3,0 %*	0,18 g	0,9 %*
- rūgščių	76,5 g	29,4 %*	22,95 g	8,8 %*
angliavandeniai				
iš kurių:				
- cukrų	24,5 g	27,0 %*	7,35 g	8,2 %*
baltymai	8,1 g	16,2 %*	2,43 g	4,9 %*
druska	1,13 g	18,8 %*	0,34 g	5,7 %*
vitaminas B12	1,90 µg	76,0 %*	0,57 µg	22,8 %*
kalcis	460 mg	57,5 %*	138 mg	17,3 %*

*referencinio vartojimo kiekio

Referencinis vidutinio suaugusio asmens vartojimo kiekis (8 400 kJ/2 000 kcal)
Norint pasiekti deklaruojamą naudingą poveikį reikia kasdien suvartoti 15 %
vitamino B12 ir kalcio referencinio vartojimo kiekio: šį kiekį turi 30 g (1 porcija)
dribsnių (pakuotėje yra 10 porcijų).

Svarbu įvairi ir subalansuota mityba ir sveikas gyvenimo būdas.

Grynasis kiekis

300 G

Geniausias iki: 12-2015 (pabaigos)

Partijos
nuoroda

SUEDAMŪJŲ
DALIŲ
SĄRAŠAS

MAISTINGUMO
DEKLARACIJA

TEIGINIAI
APIE
MAISTINGUMĄ

Vitamino B12 ir
kalcio šaltinis
Vitaminas B12 padeda palaikyti
normalią imuninės sistemos veiklą
Kalcis padeda palaikyti
normalią kaulų būklę

Grynasis kiekis
300 g

GRYNASIS
KIEKIS

TEIGINIAI
APIE
SVEIKUMĄ

SPECIALIOS
LAIKYMO IR
VARTOJIMO
SĄLYGOS

MINIMALUS
TINKAMUMO
VARTOTI
TERMINAS

- Maisto ženklinimas – su maisto produktu susiję žodžiai, duomenys, prekės ženklai, registruotas prekės pavadinimas, vaizduojamoji medžiaga arba simbolis, pateikti ant pakuotės, dokumente, informaciniame lapelyje, etiketėje, žiede ar lankelyje, pridedamuose prie tokio maisto produkto arba jį nurodančiuose.

- **Svarbu!** Nurodyti privalomi duomenys ant pakuotės ar etiketėje turi būti atspausdinti taip, kad būtų užtikrintas aiškus jų įskaitomumas, šriftu, kurio rašmenų x aukštis, būtų lygus 1,2 mm arba didesnis. Jeigu pakuotės didžiausias paviršiaus plotas yra mažesnis nei 80 cm², tokiu atveju šrifto dydžio x aukštis turi būti lygus 0,9 mm arba didesnis.

MAISTO PRODUKTO PAVADINIMAS

- Ženklinant maisto produktus turi būti nurodytas **įprastinis** arba **teisės aktuose reglamentuotas maisto produkto pavadinimas**:
- Įprastinio maisto produkto pavadinimo pavyzdys: **saldainis** „Paukščių pienas“ (nei prekės ženklas, nei registruotas produkto pavadinimas, nei išgalvotas pavadinimas negali būti vartojami vietoj maisto produkto pavadinimo).
- Teisės aktuose reglamentuoto maisto produkto pavadinimo pavyzdys: vaisių sultys, vaisių nektaras:
 - pavadinimas „**vaisių sultys**“ vartotinas tik kalbant apie skystį, sunkiamą iš sveikų, prinokusių, šviežių arba atšaldytų vienos ar daugiau sumaišytų rūšių vaisių, kurio spalva, aromatas ir skonis būdingas tiems vaisiams, iš kurių jis pagamintas;
 - pavadinimas „**vaisių nektaras**“ vartotinas tik kalbant apie gaminį, gaunamą į vaisių sultis, vaisių sultis iš koncentrato, koncentruotas vaisių sultis, vaisių sulčių miltelius, vaisių tyrę arba jų mišinį **pridedant vandens, cukrų ir (arba) medaus**.
- Kartu su parduodamo maisto produkto pavadinimu turi būti pateikiama informacija apie maisto produkto pavaldą arba ypatingą jo apdorojimą (pavyzdžiui, susmulkintas į miltelius džiovintas česnakas, rūkytas kumpis).

SUDEDAMŪJŲ DALIŲ SĄRAŠAS

- Į sudedamųjų dalių sąrašą įtraukiamos visos gamyboje naudotos maisto produkto sudedamosios dalys mažėjančia tvarka pagal kiekį. Sąrašas vadinamas „**Sudedamosios dalys**“.
- Alergiją ar netoleravimą sukeliančios medžiagos arba produkto pavadinimas pabrėžiamas pateikiant jį taip, kad jis aiškiai išsiskirtų iš kitų sąrašo sudedamųjų dalių, pavyzdžiui, pasirenkant tam tikrą šriftą, stilių arba fono spalvą.
- Maisto produktų, kuriuose yra daugiau kaip 0,9 % genetiškai modifikuotų organizmų (GMO), ženklavimo etiketėse turi būti nurodyta, kad produkto sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų, pavyzdžiui, „Šiame produkte yra genetiškai modifikuotų organizmų“ arba „Šiame produkte yra genetiškai modifikuoto (-ų) [organizmo (-ų) pavadinimas]“.

● Sudedamosios dalies kiekis procentais

Nurodomas, kai:

- tam tikra sudedamoji dalis yra nurodoma maisto produkto pavadinime, arba:
- yra apibūdinama žodžiais, piešiniais ar grafinais ženklais.
- Pavyzdžiui, jei jogurto pavadinimas yra „Jogurtas su braškėmis“, turi būti nurodytas jogurte esančių braškių kiekis.
- Sudedamosios dalies arba sudedamųjų dalių kategorijos kiekis nurodomas maisto produkto pavadinime arba iš karto po jo arba sudedamųjų dalių sąraše, susijusiam su atitinkama sudedamąja dalimi arba sudedamųjų dalių kategorija.

GRYNASIS KIEKIS

- Skysčių grynasis kiekis privalo būti nurodytas litrais, centilitrais arba mililitrais, kitų produktų – kilogramais arba gramais. Kai kietas maisto produktas pateikiamas skystoje terpėje, ženklinant nurodomas ir grynasis maisto produkto svoris be skystos terpės, o jei maisto produktas yra glazūruotas – be glazūros.
- Pavyzdžiui, ženklinant konservuotus žirnelius nurodoma: grynasis svoris 690 g, sausasis svoris 430 g.

MINIMALUS TINKAMUMO VARTOTI TERMINAS IR UŽŠALDYMO DATA

- Tinkamumo vartoti terminas nurodomas taip: „**Geriausias iki...**“, kai datoje rašoma diena, arba „**Geriausias iki ... (pabaigos)**“ – kitais atvejais (šalia šių žodžių užrašoma data arba nuoroda į tai, kurioje pakuotės vietoje ji yra).
- Tačiau maisto produktų, kurie mikrobiologiniu atžvilgiu yra greitai gendantys, minimalus tinkamumo vartoti terminas nurodomas taip: „**Tinka vartoti iki...**“ ir įrašoma data arba nuoroda į tai, kurioje ženklavimo vietoje ji nurodyta, o po šios informacijos, jei reikia, aprašomos laikymo sąlygos, kurių būtina laikytis.
- Šaldytai mėesai, šaldytiems mėsos pusgaminiams ir šaldytiems neperdirbtiems žuvininkystės produktams taip pat reikia nurodyti užšaldymo datą arba pirmojo užšaldymo datą, jei produktas buvo užšaldytas daugiau nei vieną kartą: „**Užšaldyta ... (data)**“.
- Data rašoma taip: **diena, mėnuo ir metai**.

MAISTO TVARKYMO SUBJEKTO PAVADINIMAS IR ADRESAS

- Turi būti nurodytas Europos Sąjungoje įsisteigusio ir atsakingo už informacijos apie maistą teikimą maisto tvarkymo subjekto (gamintojo, pakuotojo, pardavėjo ar importuotojo į Europos Sąjungos rinką) **pavadinimas ir adresas** (pavyzdžiui, gamintojas UAB „X“, adresas: Ygrikų g. 191, LT-07170 Vilnius, Lietuva).

INFORMACIJA APIE KILMĖS VIETĄ

- Pateikti informaciją apie kilmės šalį ar kilmės vietą visada privaloma ženklinant **medų, šviežius vaisius ir daržoves, vyną, alyvuogių aliejų, ekologiškus maisto produktus, žuvis bei jautieną ir jos produktus**, o nuo 2014 m. gruodžio 13 d. – ir kitą mėšą: šviežią, atšaldytą arba sušaldytą **kiaulieną, avienu, ožkieną ir naminių paukščių mėšą**.
- Kitais atvejais informaciją apie kilmės vietą būtina pateikti tuo atveju, jei tokios informacijos nepateikus, pirktėjas būtų klaidinamas dėl tikrosios maisto produkto kilmės, pavyzdžiui, kai ant produkto pakuotės

yra pavaizduotas visame pasaulyje žinomas simbolis – Eifelio bokštas, vartotojas pagrįstai gali manyti, kad minėtas produktas yra iš Paryžiaus, todėl reikėtų nurodyti produkto kilmės šalį.

- Tais atvejais, kai maisto produkto kilmės šalis ar kilmės vieta yra nurodyta, tačiau ji skiriasi nuo jo pagrindinės sudedamosios dalies kilmės šalies ar pagrindinės (-ių) sudedamosios (-ųjų) dalies (-ių) kilmės šalies ar kilmės vieta, arba nurodoma, kad pagrindinės sudedamosios dalies kilmės šalis ar kilmės vieta yra kita nei to maisto produkto (pavyzdžiui, tuo atveju, kai braškių uogienei, pagamintai Lietuvoje ir paženklintai kilmės nuoroda „Kilmės šalis – Lietuva“, buvo naudotos Lenkijoje užaugintos braškių uogos).

SPECIALIOS LAIKYMO IR VARTOJIMO SĄLYGOS, VARTOJIMO INSTRUKCIJA

- Šią informaciją būtina pateikti, kai maisto produktą būtina laikyti ir (arba) vartoti ypatingomis sąlygomis. Pavyzdžiui, ant vaisių sulčių pakuotės būna nurodyta „Laikyti kambario temperatūroje. Prieš atidarant suplakti. Atidarius laikyti šaldytuve ir suvartoti per 2 paras“.

MAISTINGUMO DEKLARACIJA

- Iki 2016 m. gruodžio 13 d. maistingumo ženklinimas privalomas tik tuo atveju, jeigu:
 - yra pateikiami teiginiai apie sveikumą ir (ar) maistingumą (pavyzdžiui, mažai kalorijų, vitamino C šaltinis ir pan.);
 - maisto produktai yra papildyti vitaminais ar mineralinėmis medžiagomis.
- Tačiau, jei maistingumas ženklinamas iki minėtos datos savanoriškai, jis taip pat turi atitikti toliau nurodytus reikalavimus.
- Maistingumo deklaracijoje nurodoma ši informacija: energinė vertė ir riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, angliavandenių, cukrų, baltymų ir druskos kiekiai. Deklaracijos turinys gali būti papildytas nurodant mononesočiųjų riebalų rūgščių, polinesočiųjų riebalų rūgščių, poliolių, krakmolo, skaidulinių medžiagų ir vitaminų ar mineralinių medžiagų (kurių kiekiai yra dideli) kiekius.

- Informacija nurodoma 100 g arba 100 ml produkto.
- Energinė vertė ir maistingųjų medžiagų kiekiai taip pat gali būti nurodomi vienai porcijai ir (arba) vartojimo vienetui, jei etiketėje nurodomos naudojamos porcijos arba vieneto kiekis ir pakuotėje esančių porcijų arba vienetų skaičius.

TEIGINIAI APIE MAISTINGUMĄ

- **Teiginys apie maistingumą** – apibūdinimas, kuriuo tiesiogiai ar netiesiogiai teigiama, kad produktas turi tam tikrų naudingų savybių dėl kaloringumo, maistingųjų arba kitų medžiagų, pavyzdžiui, „**daug omega-3 riebalų rūgščių**“ ar „**be riebalų**“.

TEIGINIAI APIE SVEIKUMĄ

- **Teiginys apie sveikumą** – teiginys, kuriuo tiesiogiai ar netiesiogiai užsimenama, kad esama ryšio tarp maisto produkto kategorijos, maisto produkto ar vienos jo sudedamųjų dalių ir sveikatos, pavyzdžiui, „**Geležis padeda palaikyti normalų raudonųjų kraujo kūnelių ir hemoglobino susidarymą**“ ar „**Graikiniai riešutai padeda gerinti kraujagyslių elastingumą**“.
- Leidžiama vartoti tik tuos teiginius apie maistingumą ir sveikumą, kurie atitinka 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą ir yra įtraukti leidžiamų vartoti teiginių sąrašus.

● Daugiau kaip 1,2 tūrio proc. alkoholio turinčio gėrimo faktinė alkoholio koncentracija tūrio procentais

Faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, gėrimuose, kuriuose alkoholis sudaro daugiau nei 1,2 % tūrio, nurodoma ne didesniu kaip dešimtųjų tikslumu. Po šio skaičiaus rašoma „% tūrio“, o prieš skaičių gali būti rašomas žodis „alkoholio“ arba santrumpa „alk.“. Pavyzdžiui, vyno faktinė alkoholio koncentracija gali būti nurodoma taip: „alkoholio 18 % tūrio“.

KITA INFORMACIJA

- Ženklinant konkrečius maisto produktus, be bendrųjų, išvardintų ženklinimo reikalavimų, daugeliui maisto produktų taikomi **specialieji ženklinimo reikalavimai** (pavyzdžiui, ant vaisių pakuotės etiketės papildomai reikalaujama nurodyti klasę – ekstra klasė, II klasė ar I klasė, ant jautienos – identifikavimo ženklą, rodantį, kad mėsa pagaminta nustatyta tvarka patvirtintose įmonėse).
- Identifikavimo ženklas – tai ovalo formos ženklas, kuriame pateikiama ši informacija: viršuje – sutrumpintas šalies gamintojos pavadinimas didžiosiomis raidėmis (pavyzdžiui, LT), centre – veterinarinio patvirtinimo numeris (pavyzdžiui, 00-22), apačioje – sutrumpintas Europos bendrijos pavadinimas didžiosiomis raidėmis – EB.

LT
00-22
EB

● Saugoma kilmės vietos nuoroda

Ši nuoroda suteikiama konkrečios vietovės produktams, kurių kokybę ar savybes iš esmės arba išimtinai nulėmė tam tikra geografinė aplinka su jai būdingais gamtos ir žmogaus veiklos veiksniais ir kurio visi gamybos etapai vykdomi apibrėžtoje geografinėje vietovėje. Pavyzdžiui, tokią nuorodą turi Lietuvoje surenkamas Seinų ir Lazdijų krašto medus. Graikijoje gaminamas fetos („Φέτα“) sūris, Italijoje – Parmos kumpis („Prosciutto di Parma“).

● Saugoma geografinė nuoroda

Šia nuoroda žymimi konkrečios vietovės produktai, kurių tam tikra kokybė, reputacija ar kita savybė iš esmės priskiriama jo geografinėi kilmei ir kurio bent vienas iš gamybos etapų vykdomas apibrėžtoje geografinėje vietovėje. Pavyzdžiui, tokį statusą turi vokiškas alus „Hofer Bier“, kolumbiška kava „Café de Colombia“.

● Informacija apie ekologiškumą

ES pagaminti ir supakuoti ekologiški maisto produktai turi būti paženklinėti ES ekologinės gamybos logotipu. Šalia taip pat turi būti nurodyta kontrolės įstaigos, tikrinančios ir sertifikuojančios ekologinės produkcijos gamintojus, pavadinimas ir kodas bei „ES žemės ūkis“, „ne ES žemės ūkis“, „ES ir ne ES žemės ūkis“ arba konkrečios šalies, kurioje produktas ar jo pagrindinės žaliavos buvo išaugintos, pavadinimas. Lietuvoje užauginti ar pagaminti ekologiški žemės ūkio ir maisto produktai privalo turėti ir prekės ženklą „Ekologinis žemės ūkis“.

● Garantuotas tradicinis gaminys

Produktas ir jo pavadinimas laikomas tinkamu registruoti kaip garantuotas tradicinis gaminys, jei juo apibūdinamas konkretus maisto produktas, kurio gamybos, perdirbimo metodas ar sudėtis atitinka to produkto gaminimo tradicijas arba kuris gaminamas iš tradiciškai naudojamų žaliavų ar sudedamųjų dalių. Pavyzdžiui, tokį statusą turi lietuviškas skilandis, itališkas sūris *Mozzarella*.

● Kur galima rasti daugiau informacijos apie ženklitimui keliamus reikalavimus?

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba savo svetainėje www.vmvt.lt yra sukūrusi atskirą skiltį „Maisto produkto ženklitimas“, kurioje pateikiama informacija apie bendruosius ir specialiuosius ženklitimą reglamentuojančius teisės aktus pagal maisto produktų grupes ir atsakymai į dažniausiai užduodamus klausimus.

**Valstybinė maisto ir
veterinarijos tarnyba**

Siesikų g. 19, LT-07170 Vilnius, Lietuva

Tel. (8 5) 240 4361

Faks. (8 5) 240 4362

El. paštas vvt@vet.lt

Nemokamas numeris 8 800 40403